

Oplegnotitie: Gecombineerde leefstijlinterventies voor kinderen met overgewicht en obesitas

Wat is het?

Document met overzicht van een aantal gecombineerde leefstijlinterventies voor kinderen met overgewicht en obesitas, welke een 'good practice' zijn van de invulling van de zorg zoals deze op hoofdlijnen wordt omschreven in de Zorgstandaard Obesitas (PON, 2010). Goede voorbeelden dus, maar niet de best mogelijke voorbeelden. De zorg zoals omschreven in de Zorgstandaard wordt nog op geen enkele plek volledig en helemaal conform de Zorgstandaard ingevuld. Een gebrek aan wetenschappelijke goed geëvalueerde interventies ligt hieraan onder andere ten grondslag, maar ook het gebrek aan structurele financiering voor behandeling van kinderoesitas is hiervoor een belangrijke reden. Het huidige overzicht geeft inzicht in een aantal niveaus van gecombineerde leefstijlinterventies als onderdeel van de ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas (en hun ouders). Inzicht in de mogelijke opbouw en inhoud van een aantal niveaus van gecombineerde leefstijlinterventies en hun inbedding in de keten.

Met het beschrijven van zowel de inhoud, duur, frequentie, intensiteit als de inbedding in de keten van een aantal in de praktijk waardevol gebleken gecombineerde leefstijlinterventies ('Good Practices') wil Care for Obesity (C4O) in overleg met het Partnerschap Overgewicht Nederland (PON) handvatten geven aan de invulling van de zorg voor kinderen met obesitas. Bij gebrek aan wetenschappelijke goed geëvalueerde gecombineerde leefstijlinterventies is een keuze voor interventies gemaakt op basis van veelbelovende onderzoeksresultaten (zowel op proces- als op effectiviteit) of opname in de CGL-interventiedatabase. Het document dient als startpunt. Op basis van wetenschappelijk onderzoek, ervaring in de praktijk en kennis en ervaring uit de proeftuinen is het doel uiteindelijk een volledig sluitende keten te beschrijven, welke structureel wordt gefinancierd.

Wat is het niet?

Het document is NIET bedoeld als criteria of beoordelingslijst en kan ook niet op die manier gebruikt worden. Op basis van de huidige literatuur en dit 'practice' based document is dat niet mogelijk. De zorg voor kinderen met overgewicht en obesitas kan op verschillende manieren worden ingevuld. Het huidige document brengt een aantal variaties in beeld. Naast het feit dat slechts een aantal variaties in beeld gebracht worden en wellicht ook een andere invulling mogelijk of nodig is, is van belang dat rekening gehouden wordt met het feit dat een gecombineerde leefstijlinterventie slechts een onderdeel is van de keten die het kind met zijn ouders doorloopt. Voor dit document is geen uitputtende hoeveelheid interventies naast elkaar gelegd. Er zijn enkel een aantal interventies beschreven welke zijn beschreven in de CGL database of waarvan de procesevaluatie of onderzoeksresultaten zeer bemoedigend zijn voor de toekomst. Wanneer een interventie in dit document niet is beschreven is dit dus geen waardeoordeel van deze interventie. Eveneens wordt aan de wel beschreven interventies geen oordeel gegeven. Wel wordt benoemd wanneer een interventie afwijkt van de zorg zoals in de Zorgstandaard beschreven.

Voor wie en wat kunnen zij ermee?

Voor partijen die verantwoordelijk zijn voor het bekostigen van zorg

Het document geeft inzicht in de inhoud en opbouw van een gecombineerde leefstijlinterventie. Inzicht in de noodzakelijke componenten en stappen, in een gecombineerde leefstijlinterventie. Het document is niet bedoeld als dwingende richtlijn of een harde criterialijst en kan ook niet gebruikt worden om inhoudelijke criteria aan een interventie vast te stellen. Echter wel kan het richting geven aan de keuze voor een bepaalde interventie welke ingekocht zou kunnen worden.

Voor organisatoren van zorg en ondersteuning (bv JOGG regisseurs/ketenregisseurs/beleidsmakers)

Het document geeft inzicht in verschillende niveaus van een gecombineerde leefstijlinterventie en de noodzakelijke keten daarom heen. Vaak wordt genoemd dat een gecombineerde leefstijlinterventie de aangewezen behandeling is voor kinderen met obesitas. Dit document laat zien wat daarmee wordt bedoeld en kan richting geven aan de keuze voor een bepaalde interventie. Het huidige document geeft voorbeelden op welke manier een dergelijke interventie en de keten daarom heen ingevuld kan worden. Het huidige document is niet bedoeld als menukaart (of keuzekaart), maar concretiseert de zorg die geboden dient te worden. Beschreven wordt op welke manier verschillende componenten van een gecombineerde leefstijlinterventie worden ingevuld. Wanneer een bepaalde interventie in een gemeente aanwezig is, kan met het huidige document een vergelijking worden gemaakt, waarbij kan worden bepaald of de zorg in deze interventie de zorg zoals beschreven in de Zorgstandaard Obesitas benaderd.

Voor uitvoerders van zorg en ondersteuning

Veel zorgprofessionals behandelen kinderen met obesitas. Er zijn veel zorgprofessionals die zelf een 'zorgprogramma' of 'interventie' hebben opgezet of overwogen deze op te zetten. Op deze manier worden er steeds meer interventies ontwikkeld, waarbij een steeds grotere variatie ontstaat. Wetenschappelijk onderbouwing bestaat voor de gecombineerde leefstijlinterventie. Het huidige document benoemt de noodzakelijke ingrediënten voor een gecombineerde leefstijlinterventie. De verhouding en eventuele toevoegingen en de manieren hoe de interventie kan worden ingebed in de keten, varieert. Met het toenemen van wetenschappelijke onderbouwing van verschillende interventies zal deze variatie afnemen, maar gezien de individuele verschillen, is het onwaarschijnlijk en onwenselijk dat er één interventie zal overblijven. Echter het streven naar een gedeeltelijk uniforme aanpak bij de behandeling van kinderobesitas, is noodzakelijk om kinderen de juiste zorg te kunnen bieden. Het huidige document reikt een aantal handvatten aan. Naast het gebruik van dit document wordt het gebruik van al bestaande interventies uit de interventiedatabase van CGL van harte aanbevolen.

Verhouding van dit document tot een aantal andere samenhangende producten/documenten

Zorgstandaard Obesitas

De Zorgstandaard Obesitas omschrijft normen voor de inhoud en organisatie van de zorg voor kinderen met obesitas (en hun ouders) op hoofdlijnen. Het huidige document geeft handvatten hoe deze zorg ingevuld kan worden.

CGL interventiedatabase

Het huidige document legt de nadruk op de inbedding in de keten van de interventie en hoe de zorg zoals wordt aangeboden in de omschreven interventies zich verhoudt tot de zorg zoals omschreven in de Zorgstandaard. In de CGL database wordt dit niet expliciet belicht. Echter de CGL database richt zich in tegenstelling tot dit document met name op interventies in het preventieve domein en daarnaast wordt ook de wetenschappelijke onderbouwing van de interventies uitgebreider onder de loep genomen.

Proeftuinen ketenaanpak overgewicht en obesitas bij kinderen

In 2016-2018 gaat C4O in een aantal proeftuinen zowel de inhoud als de financiering voor de ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas beschrijven. Met als doel in 2018 een model op te kunnen leveren voor een volledig sluitende keten voor kinderen en hun ouders met overgewicht en obesitas, welke toegankelijk en structureel gefinancierd is. Het huidige document geeft een uitgebreide omschrijving van een aantal gecombineerde leefstijlinterventies, welke gezien kunnen worden als onderdeel van de ketenaanpak en dus als onderdeel kunnen worden toegevoegd aan de beschrijving van de inhoud van de ketenaanpak.